

***Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național (SDSSN)
pentru 2021-2027***

Cuprins

Lista acronimelor.....	3
1. Introducere	5
1.1. <i>Necesitatea elaborării strategiei</i>	5
1.2. <i>Descrierea părților interesate și modul de lucru</i>	5
2. Context	6
3. Priorități, politici și cadrul legal	12
3.1. <i>Cadrul legal al statisticilor oficiale în România și responsabilitățile instituționale ale INS</i> ..	12
3.2. <i>Prioritățile pentru perioada 2021-2027</i>	13
4. Viziune	14
5. Obiective strategice și specifice	14
6. Instituții responsabile și mecanisme de implementare	18
7. Rezultate așteptate și indicatori	20
8. Riscuri și acțiuni corective	28
9. Monitorizare și evaluare	28
11. Impactul asupra cadrului legislativ	32

Lista acronimelor

APSO	Alți producători de statistici oficiale
CAEN	Clasificarea Activităților din Economia Națională
CAPI	Intervievare personală asistată de calculator
CAWI	Intervievare online asistată de calculator
CCME	Cadrul Comun de Monitorizare și Evaluare
CDPS	Comitetul Director de Planificare Strategică
COMSTAT	Comitetul Sistemului Statistic Național
CSN	Consiliul Statistic Național
DTS	Direcțiile Teritoriale de Statistică
GAMSO	Modelul Generic de Activitate pentru Organizația Statistică
GFSM	Manual de Statistică a Finanțelor Guvernamentale
GL	Grup de Lucru
GSBPM	Modelul Generic de Activități pentru Procesele Statistice
GSIM	Modelul Generic Statistic de Informații
INS	Institutul Național de Statistică
PSNA	Programul Statistic Național Anual
PSNM	Programul Statistic Național Multianual
RG	Recensământul General Agricol
RGPD	Regulamentul General privind Protecția Datelor
RPL	Recensământul Populației și Locuințelor
SDSSN	Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național
SGG	Secretariatul General al Guvernului
SNDDR	Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României
SSE	Sistemul Statistic European
SSN	Sistemul Statistic Național
TASC	Instrument pentru Evaluarea Capacității Statistice
TEMPO	Baza de date statistice
TIC	Tehnologia Informației și Comunicațiilor

Cuvânt înainte

Strategia 2021-2027 constituie un cadru de dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru a produce statistici oficiale adecvate pentru societatea românească.

Recunoscându-ne rolul de principal producător de statistici oficiale vom continua să descriem tendințele sociale și economice prin fapte. Informațiile statistice pe care le producem stau la baza dezbaterilor, cercetărilor și analizelor și, concomitent, acestea asigură că procesul decizional se poate realiza pe baza unor informații fiabile și obiective la toate nivelurile societății românești – de la politicile naționale, la mediul de afaceri și până la cetățeni. Statisticile semnificative și imparțiale susțin democrația și economia națională și sprijină consolidarea poziției României în UE și la nivel internațional.

Prin Strategia 2021-2027, INS are în vedere o integrare mai consistentă a conceptelor armonizate la nivel internațional, o metodologie robustă și activități orientate spre calitate, răspunzând în același timp nevoilor utilizatorilor de date într-o lume a transformărilor digitale, contribuind la cultura statistică a cetățenilor și instituțiilor.

Promisiunile noastre față de societatea românească asumate prin Strategie constau în centrarea pe utilizatorii finali și furnizorii de date, prin consolidarea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice și modernizarea produselor și serviciilor statistice. Eforturile vor fi orientate pentru inovare în procesul de producție statistică și pentru îmbunătățirea metodelor de obținere a produselor și serviciilor statistice, pentru îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și standardizarea proceselor statistice. Necesitatea modernizării sistemelor și serviciilor IT, care susțin producția statistică și aduc răspunsuri la noile provocări ale revoluției datelor, digitalizării și faptelor legate de mediu și pandemii, este uriașă și se solicită resurse importante pentru aceasta.

Conștienți de așteptările privind producția statistică și de promisiunile asumate, ne bazăm pe toți partenerii din cadrul Sistemului Statistic Național pentru o mai bună organizare și eficientizare a producției statistice pe domenii statistice, în cadrul INS, dar și în cadrul altor producători de statistici oficiale, pentru dezvoltarea capacității administrative și optimizarea managementului performanței în vederea susținerii modernizării produselor și serviciilor statistice.

Strategia 2021-2027 este un efort guvernamental și aprobarea acesteia reprezintă un angajament de implementare.

1. Introducere

1.1. Necesitatea elaborării strategiei

Informațiile și cunoașterea sunt elemente fundamentale pentru toate societățile moderne. Statisticile oficiale oferă o infrastructură informațională fiabilă și sunt bunuri publice care răspund nevoilor utilizatorilor: cetățeni, decidenți, cercetători, mediul academic și jurnaliști. Mai mult, statisticile oficiale au încercat întotdeauna să se adapteze schimbărilor majore din societate și economie.

Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2021-2027 (SDSSN) este a treia din seria documentelor programatice privind statisticile oficiale, elaborate după aderarea României la Uniunea Europeană în anul 2007 și se suprapune cu ciclul de programare europeană 2021-2027.

Scopul unei strategii este de a pregăti și ghida programe de consolidare a capacității statistice, cu accent pe dezvoltarea și îmbunătățirea statisticilor oficiale și a utilizării acestora pentru luarea deciziilor bazate pe dovezi la toate nivelurile din societate și economie.

Noua Strategie continuă inițiativele nefinalizate din strategia anterioară până la finele anului 2020 și este bazată pe mai multe analize efectuate în 2020: analiza funcțională, evaluarea strategiei anterioare, analiza SWOT a INS și evaluarea capacității statistice a Sistemului Statistic Național (SSN).

Alte elemente de bază ale ciclului de planificare și programare strategică privind operaționalizarea acestei strategii includ Programul Statistic Național Multianual (PSNM), care vizează operaționalizarea obiectivelor strategice și specifice ale strategiei pe o perioadă de patru ani și programele statistice naționale anuale (PSNA) care implementează măsurile PSNM și strategia în fiecare an, pentru a atinge obiectivele strategice și specifice.

1.2. Descrierea părților interesate și modul de lucru

Începerea acestui proces a inclus o serie de activități pregătitoare, și anume:

- Stabilirea unui Comitet Director de Planificare Strategică (CDPS)
- Nominalizarea Grupurilor de Lucru pe subiecte/domenii de interes (GL)
- Stabilirea calendarului și perioada de elaborare (iulie 2020 – februarie 2021)
- Procesul de validare a proiectului Strategiei (februarie - septembrie 2021)

1. Comitetul Director de Planificare Strategică este format din directorii generali și directorii de la Institutul Național de Statistică (INS) și directorii mai multor Direcții Teritoriale de Statistică (DTS).

Responsabilitățile Comitetului Director de Planificare Strategică au fost următoarele:

- Nominalizarea Grupurilor de Lucru bazate pe subiecte și domenii de interes
- Supervizarea procesului, actualizarea și implementarea SDSSN, a PSNM și a PSNA, conform metodologiei aplicate administrației centrale, în coordonarea Secretariatului General al Guvernului (SGG)
- Coordonarea activităților GL
- Propunerea pentru consultare de către COMSTAT și DTS a propunerii pentru Hotărârea de Guvern (HG) privind aprobarea versiunii finale a SDSSN
- Pregătirea programelor statistice naționale anuale pentru implementarea PSNM

2. Au fost stabilite Grupuri de Lucru bazate pe subiecte/domenii de interes la nivelul SSN și care au dezvoltat componentele SDSSN și PSNM. Acestea cuprind personal specializat al INS și reprezentanți ai instituțiilor din cadrul SSN cu competențe specifice în domeniile cheie ale statisticii.
3. Conducătorii Grupurilor de Lucru pe subiecte/domenii de interes au fost numiți din rândul membrilor Comitetului Director.
4. Au fost înființate șapte grupuri de lucru pentru a acoperi principalele direcții de acțiune în domeniu:
 - Grupul de Lucru nr. 1 - Promovarea culturii statistice (servicii cu valoare adăugată pentru utilizatorii de statistici)
 - Grupul de Lucru nr. 2 - Procesele statistice (eficiența procesului și profesionalismul)
 - Grupul de Lucru nr. 3 - Surse de date și metode inovatoare (noi surse de date și dezvoltarea de modele econometrice și metode de estimare)
 - Grupul de Lucru nr. 4 - IT și infrastructura statistică
 - Grupul de Lucru nr. 5 - Calitatea și confidențialitatea (standardele de calitate și reguli privind confidențialitatea datelor)
 - Grupul de Lucru nr. 6 - Cooperarea statistică (relația cu alți producători de statistici și la nivel internațional)
 - Grupul de Lucru nr. 7 - Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative

Din perspectiva structurii, SDSSN este aliniată cu actualele cerințe privind documentele strategice adoptate de Guvernul României. Conținutul SDSSN este ancorat la strategiile de la nivel înalt european și internațional (*Planul strategic 2020-2024 al Eurostat*¹; *Strategia de date a Uniunii Europene*², *Programul Pieței Unice*) și la nivel național (*Programul de Guvernare 2020-2024 al Guvernului României*) și conține informații din analiza mediului extern și intern, analizele funcționale ale SSN și INS, continuând inițiativele din strategia anterioară, alături de indicatori, mecanisme de implementare și procesul de monitorizare și evaluare.

Mecanismele de implementare și responsabilitățile sunt stabilite la nivelul INS și al părților interesate din SSN.

2. Context

Misiunea generală a statisticilor oficiale este să ofere date și informații credibile și relevante, și să fie puse la dispoziția societății la momentul potrivit. În acest sens, statisticile oficiale joacă un rol important în a asigura răspunsuri adecvate cu privire la monitorizarea schimbărilor în societate generate de globalizare, presiuni demografice, schimbări climatice, interferențe culturale – toate asociate cu necesitatea ca statisticile românești să țină pasul cu dezvoltarea tehnologiei informației și comunicațiilor.

O transformare digitală are loc în întreaga lume. Disponibilitatea tot mai mare a datelor este o tendință de relevanță strategică pentru statisticile oficiale. Este necesară evaluarea și interpretarea semnificației acestor date într-un mod inteligent și interactiv. Aceste noi surse de date oferă o oportunitate imensă de a îmbunătăți actualitatea și relevanța statisticilor oficiale, precum și de a

¹ https://ec.europa.eu/info/publications/strategic-plan-2020-2024-eurostat_ro

² https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-data-strategy_en

reduc sarcina de răspuns. Pe de altă parte, va exista o presiune competitivă din partea noilor producători de date, care poate schimba, în cele din urmă, rolul statisticilor oficiale. Trebuie să răspundem la întrebarea de bază: care este rolul viitor al unei infrastructuri informaționale fiabile și de înaltă calitate într-un astfel de mediu?

Globalizarea ne-a schimbat lumea. A apărut o realitate nouă și complexă care trebuie să fie capturată de statisticile oficiale. Fenomene importante în societate, inclusiv crize economice, financiare și politice la scară largă, noi forme de organizare a producției economice prin lanțuri valorice globale și multinaționale, tendințe demografice globale care afectează țările în curs de dezvoltare și țările dezvoltate în multe feluri, precum și probleme de dezvoltare durabilă, solicită noi produse statistice, toate acestea depășind adăugarea de rezultate naționale separate și care sunt capabile să servească unor scopuri multiple. Pe lângă nivelul global și european, există o nevoie din ce în ce mai mare de a dezvolta statistici cu detalii geografice din ce în ce mai multe pentru a sprijini elaborarea politicilor naționale și regionale. Cum poate fi conceput portofoliul de produse și servicii de statistici oficiale pentru a reflecta cel mai bine aceste nevoi de informații?

Calitatea nu este niciodată ieftină. Nici informațiile statistice de înaltă calitate nu sunt ieftine. Societățile moderne și factorii de decizie în politică arată o conștientizare redusă a necesității de a investi în producerea de statistici de înaltă calitate. Respondenții nu sunt entuziași când li se cere să completeze un chestionar. Bugetele limitate din sectorul public au condus la reducerea resurselor și pentru cei care produc statistici oficiale. Toate acestea creează o dilemă pentru statisticile oficiale. Cum se poate face față bugetelor reduse și nevoii de a reduce birocrăția, păstrând în același timp calitatea ridicată (inclusiv relevanța) care, la rândul său, este caracteristica cheie a statisticilor oficiale ?

Evoluția statisticilor oficiale ca bun public reflectă evoluția societății în care acestea se dezvoltă. În acest context, evoluția statisticilor oficiale în Europa a însoțit diferite faze ale dezvoltării UE. Formele de integrare mai puternice sau mai slabe pot urma actuală fază, care ar putea fi caracterizată ca o perioadă de „management de criză”. Noi forme de guvernare economică au apărut în această perioadă și este clar că luarea deciziilor în Europa continuă să fie construită în întregime pe presupunerea unei baze solide de dovezi. Politicile UE stabilesc din ce în ce mai multe ținte și praguri folosind indicatorii statistici și astfel, sistemele statistice naționale se confruntă din ce în ce mai mult cu cerințe de înaltă calitate pentru acești indicatori.

Starea SSN, actualele puncte tari, puncte slabe, amenințări și oportunități au fost identificate în urma analizei SWOT, după cum urmează:

Puncte tari

Aspecte juridice și organizatorice

- Cadrul legal existent în statistica oficială. Responsabilitatea INS cu privire la producerea datelor statistice oficiale este atribuită prin lege, având în acest sens rolul de coordonator al Sistemului Statistic Național.
- Confidențialitatea statistică este garantată de lege.
- În general, capacitatea resurselor umane a INS constă din personal calificat cu experiență, cu o bună capacitate operațională și adaptabilitate și disponibilitate de a se angaja în proiecte noi.

- Activitățile din programele anuale și multianuale sunt finanțate de la bugetul de stat, dar pot include fonduri externe nerambursabile.

Infrastructură statistică

- Indicatori statistici bine-cunoscuți, pentru domenii precum comerțul exterior, balanța de plăți, finanțe guvernamentale, statisticile sociale și altele sunt produși în mod regulat de sistemul statistic național. Aceste produse statistice fac parte din infrastructura statistică și sunt dezvoltate prin recensăminte, cercetări statistice, date administrative și alte mijloace de colectare a datelor.
- În general, sistemul de producere a datelor a fost instituționalizat. Majoritatea datelor sunt colectate de către direcțiile teritoriale de statistică și apoi trimise la sediul central pentru prelucrare, analiză și diseminare.
- În ultimii ani s-au făcut eforturi considerabile pentru modernizarea producției statistice și implementarea standardelor internaționale. În majoritatea cazurilor, activitățile de modernizare au început de la cele mai recente versiuni ale standardelor internaționale și bunelor practici.
- Strategia de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național și a statisticii oficiale românești în perioada 2015 – 2020 a servit drept bază pentru elaborarea programelor statistice multianuale și anuale.
- Experiență în dezvoltarea și implementarea Programului Statistic Național Anual (PSNA) și a Programului Statistic Național Multianual (PSNM).
- Proiectele documentelor strategice sunt supuse procesului de consultare cu utilizatorii, înainte de aprobare.
- Programele anuale și multianuale sunt monitorizate permanent de INS.
- Sistemele de clasificare utilizate de INS sunt în general compatibile cu standardele și clasificările internaționale în toate domeniile activității INS și a celorlalți producători de statistici oficiale (de exemplu, CAEN Rev.2, CPA, GFSM, GSBPM). Utilizarea clasificărilor, ghidurilor și recomandărilor internaționale cu privire la metode este răspândită în toate domeniile statistice.
- GSBPM (procese statistice standard) – activități – maturitate nivel de standard 3 din 5 (nivel de standardizare).
- GSBPM - metode – nivelul de maturitate 1 din 5.
- GSBPM - informații - nivelul de maturitate 1 din 5.
- GSBPM- aplicații - nivelul de maturitate 1 din 5.
- Baza de de metadate online standardizată.
- În conformitate cu standardul GAMS0 (standardul procesului de management) și principiul nr.13 Oportunitate și punctualitate din Codul de Practici al Statisticilor Europene, ca parte a dimensiunii evaluării calității în statistici, se aplică sistemul lunar de monitorizare a sarcinilor, ca parte a PSNA.

- Existența procedurilor de sistem, în conformitate cu cele 8 faze ale standardului GSBM, care fac parte din managementul al calității.
- Disponibilitatea personalului de asimilare a noilor cunoștințe și valorizare a competențelor corespunzătoare.
- În prezent, INS gestionează un registru statistic al întreprinderilor (întreprinderi orientate spre piață, instituții bugetare, organizații neguvernamentale/non-profit și întreprinzători privați) utilizând surse administrative de date (Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției) și cercetările statistice.
- Pentru a colecta date primare, INS și alți APSO pot folosi o combinație de metode de colectare. Metodele de colectare utilizate de INS sunt în general adecvate, dar acestea ar putea fi extinse și către alte mijloace de colectare.

Relații cu utilizatorii și furnizorii

- Informațiile statistice produse de INS sunt disponibile prin intermediul mai multor instrumente de diseminare, inclusiv canale media, internet și publicații pe suport de hârtie. Este disponibilă diseminarea datelor prin baze de date online și facilitarea descărcării datelor în diferite formate. Datele statistice agregate cu privire la indicatorii macroeconomici și sectoriali cheie orientați către publicul larg, sunt disponibile prin internet.
- INS utilizează în mod activ sisteme informaționale pentru colectarea datelor și gestionează baze de date cu indicatori socio-economici.

Infrastructura de prelucrare a datelor

- Sunt utilizate aplicații informatice pentru colectarea și prelucrarea datelor.
- Sunt aplicate practici de management al datelor și de securitate, cu backup-uri regulate de date în alte locații; administrarea și actualizarea conținutului site-ului INS este centralizată.
- Infrastructura statistică existentă – tehnologii de colectare, prelucrare și analiză a datelor.
- Managementul calității datelor în INS este eficient.
- Implementarea instrumentului de calcul al costurilor SICCA (sistem informatic de calcul al costurilor activităților).

Puncte slabe

Aspecte juridice și organizaționale

- Aplicabilitatea cadrului juridic și instituțional al SSN nu a fost îmbunătățită în mod adecvat. Colaborarea insuficientă în cadrul SSN și a Comitetului Sistemului Statistic Național (COMSTAT).
- Acces limitat la surse de date administrative.
- Întârzierea aprobării PSNA prin Hotărâre de Guvern din motive independente de INS, din cauza schimbărilor frecvente în structura Guvernului și a membrilor cabinetului.
- Constrângeri de resurse în ceea ce privește capacitatea limitată a resurselor umane de a colecta, compila, prelucra, analiza și disemina informații statistice.

- Condiții de plată relativ neatractive pentru mulți angajați, în comparație cu alte organizații ale administrației publice centrale.
- Îmbătrânirea forței de muncă la INS și DTS.
- Număr insuficient și inadecvat de programe de formare profesională.

Infrastructura statistică

- Puncte slabe tehnice în cadrul sistemului. Se utilizează diferite baze de date și sisteme de date, cu o serie de tipuri și frecvență a ciclurilor statistice. În prezent, sistemul nu are o abordare coordonată a producției și utilizării registrelor statistice.
- Structura organizațională necorespunzătoare.
- Instruire și capacitate limitate în atragerea asistenței tehnice externe, lipsa capacității de absorbție a fondurilor alocate.
- Capacitate administrativă limitată de a reacționa la schimbările din economie.
- Resurse insuficiente alocate pentru GIS la INS și DTS.

Relații cu utilizatorii și furnizorii

- Dialog deficitar cu utilizatorii și furnizorii de date.
- Vizibilitate redusă a activităților statistice și lipsa unei politici uniforme de informare și diseminare a datelor.

Infrastructura de prelucrare a datelor

- Personal IT specializat insuficient.
- Tehnologii IT de diseminare a datelor depășite moral.
- Cursuri limitate pentru formarea și perfecționarea angajaților în utilizarea de aplicații de înaltă tehnologie (de exemplu, R, Python etc.).
- Inexistența unui program de formare susținut pentru personalul nou.
- Lipsa echipamentului necesar pentru telemuncă.
- Accesul restricționat al personalului INS și DTS la diverse pagini web, ceea ce face dificilă identificarea furnizorilor de date și colectarea datelor.
- Nu există un sistem integrat de metadate.

Oportunități

- Posibilitatea de a accesa fonduri structurale și granturi de la Comisia Europeană - Eurostat.
- Principii de dezvoltare durabilă promovate de UE.

- Disponibilitatea diverselor programe de formare și dezvoltare profesională în România și în străinătate, în conformitate cu cerințele statistice ale UE și acces facil la formare prin intermediul fondurilor UE.
- Tendința internațională spre digitalizare (colectare – CAPI, CAWI, și diseminare – online).
- Aplicații statistice din ce în ce mai performante.
- Dezvoltarea puternică a noilor tehnologii.
- Reutilizarea aplicațiilor electronice și a metadatelor standardizate etc. (sau a unei părți a acestora) și pentru alte cercetări statistice.
- O mai bună utilizare a bazei de date existente pentru a dezvolta noi indicatori pentru estimarea pe domenii mici, prin aplicarea modelelor econometrice.
- Accesul la politicile publice și strategiile UE.
- Îmbunătățirea infrastructurii IT prin politica digitală a UE și digitalizarea sectorului public.
- Creșterea mobilității, inclusiv nivelul de cooperare internațională.
- Accesul și utilizarea tehnologiilor gratuite și a surselor deschise.
- Concurență tehnologică și inovație.
- Dorința de a implementa cele mai bune practici.
- Interesul presei și al publicului larg de a prezenta statistici simplificate pe care toată lumea le poate înțelege.
- Bugetul de stat și fondurile structurale sprijină cercetarea și inovarea.
- Colaborare cu domeniul cercetării științifice, universități, mediul academic, institute naționale de cercetare și dezvoltare etc.
- Telemunca.
- Aprofundarea și extinderea globalizării.
- Internet de bandă largă.

Amenințări

- Rolul de lider al INS nu este acceptat de alți APSO care prezintă riscuri pentru implementarea cu succes a strategiei. În plus, există o reticență a părților interesate de a coopera în cadrul activităților statistice sau de a-și recunoaște responsabilitățile, ceea ce constituie un alt risc major.
- Imposibilitatea recompensării adecvate a specialiștilor care performează la locul de muncă.
- Povara administrativă pentru colectarea datelor la nivelul întreprinderilor.
- Corupția.
- Constrângeri legislative la nivel național.
- Instabilitate instituțională.

- Acces dificil la datele administrative.
- Consecințele crizelor globale și naționale.
- Constrângerile bugetare pot reprezenta o amenințare majoră pentru dezvoltarea capacității și infrastructurii INS.

3. Priorități, politici și cadrul legal

INS și ceilalți producători de statistici oficiale generează cel mai mare volum de informații din administrația publică din România. Datele produse în cadrul Sistemului Statistic Național sunt bunuri publice care se adresează unui spectru extrem de divers de utilizatori, fiecare cu nevoile sale de informații, și anume factorii de decizie în privința politicilor, operatorii economici, cercetătorii științifici, reprezentanții din mass-media și publicul general.

Adecvarea procesului de statistică și a instrumentelor de diseminare pentru acest obiectiv ambițios reprezintă o provocare constantă pentru toate institutele naționale de statistică din lume, ținând cont că resursele sunt întotdeauna limitate. Această realitate impune o necesitate evidentă – prioritizarea activităților și programelor multianuale și anuale în funcție de cerințele de date statistice, pe de o parte, și de resursele disponibile, pe de altă parte, pentru a simplifica procesele statistice.

Găsirea unui echilibru între cerințele utilizatorului și abilitatea de a răspunde acestor cerințe presupune un dialog interinstituțional constant și intens, atât în cadrul Consiliului Statistic Național cât și în cadrul Comitetului Sistemului Statistic Național, principalele organisme care supraveghează funcționarea corespunzătoare a Sistemului Statistic Național. Prioritizarea eforturilor duce la alte provocări, de la îmbunătățirea cadrului legal și a cooperării instituționale, la creșterea standardizării proceselor și infrastructurii informaționale.

3.1. Cadrul legal al statisticilor oficiale în România și responsabilitățile instituționale ale INS

În prezent, statisticile oficiale în România sunt organizate și funcționează în baza Legii nr. 226/2009, cu modificările și completările ulterioare, care stipulează principiile, regulile de funcționare și modul de exercitare a funcțiilor sale pentru a îndeplini cerințele societății în cele mai variate și complexe domenii ale activităților economice și sociale. Sistemul Statistic Național include următoarele structuri:

1. INS, organ specializat al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, subordonat Guvernului, finanțat de la bugetul de stat prin bugetul Secretariatului General al Guvernului, a cărui organizare și funcționare este reglementată de Hotărârea de Guvern nr. 957/2005 republicată, cu modificările și completările ulterioare. Potrivit HG nr. 137/2020, Institutul Național de Statistică se află în subordinea Guvernului și în coordonarea Prim-Ministrului prin Cancelaria Prim-Ministrului.

2. Alți producători de statistici oficiale, exclusiv Banca Națională a României - autorități sau instituții publice care desfășoară, pe lângă activitățile de bază și activități statistice, respectiv activități de colectare și prelucrare a datelor, precum și de diseminare a statisticilor oficiale, potrivit legii proprii de organizare și funcționare, și care se află sub coordonarea metodologică și tehnică a INS.
3. Banca Națională a României, pentru domeniile în care are atribuții potrivit legii proprii de organizare și funcționare.

3.2. Prioritățile pentru perioada 2021-2027

Prioritățile statistice ale perioadei 2021-2027 definesc cadrul general al activităților propuse pentru a atinge obiectivele strategice, în conformitate cu misiunea și viziunea. Aceste priorități sunt următoarele:

1. Dezvoltarea capacității de a furniza datele statistice necesare pentru a fundamenta, monitoriza și evalua politicile naționale și cele necesare pentru a implementa reglementările Uniunii Europene, conform programelor statistice naționale și cele ale Sistemului Statistic European (SSE).
2. Îmbunătățirea eficienței prin colaborarea sistematică în cadrul SSE, respectând în același timp principiul subsidiarității.
3. Intensificarea colaborării în cadrul SSE, prin schimb de cunoștințe, experiențe și metodologii, precum și prin schimbul de instrumente, date, servicii și resurse, ori de câte ori este cazul.
4. Adoptarea arhitecturii de întreprindere ca un cadru comun de referință.
5. Îmbunătățirea capacității de producție a Sistemului Statistic Național prin standardizarea metodelor (GSBPM/GAMSO), tehnologiei informațiilor și proceselor statistice și implementarea managementului de calitate.
6. Modernizarea instituțională a SSN prin modernizarea legii statisticii, dezvoltarea rolului și importanței statisticianului, consolidarea rolului INS de coordonator aferent funcționării optime a Sistemului Statistic Național, asigurarea sustenabilității resurselor umane, materiale și financiare pentru a putea satisface cerințele tot mai mari ale utilizatorilor de date statistice, producerea de informații statistice de înaltă calitate, adaptate la evoluția societății.
7. Îmbunătățirea cooperării și comunicării cu furnizori, producători și utilizatori de date statistice – pentru a reduce povara răspunsului, a recunoaște rolul și importanța statisticilor oficiale, a răspunde mai bine cerințelor societății și pentru a permite o mai bună priorizare a activităților.
8. Transformarea INS într-un centru nodal pentru integrarea surselor de date administrative în procesul statistic, ca sprijin pentru:
 - a. reducerea sarcinii de răspuns la cercetările statistice și a sarcinii administrative.
 - b. creșterea acoperirii statistice a structurilor regionale și a zonelor geografice mici.
 - c. acoperirea noilor cerințe statistice în domenii precum globalizarea, migrația și dezvoltarea sustenabilă.

9. Consolidarea capacității INS, a direcțiilor statistice regionale și județene în vederea creșterii calității datelor colectate și pentru a răspunde mai bine cerințelor de date statistice ale comunităților locale.

4. Viziune

În timp ce intenția este de a păstra punctele tari, vom dezvolta Sistemul Statistic Național, care până la finele anului 2027 ar trebui să devină:

- furnizor modern de date coerente, relevante și fiabile bazate pe armonizarea conceptelor internaționale și pe o metodologie robustă, având ca principal reper calitatea în toate activitățile, precum și un sistem strict de protecție a datelor în vigoare;
- capabil să răspundă nevoilor utilizatorilor de date pe care îi va coopta într-un mod proactiv și va răspunde cerințelor lor de date într-un mod rentabil;
- axat pe promovarea eficienței și creșterii productivității prin cooperarea în ceea ce privește schimbul de metode, instrumente, infrastructura tehnologică și, oricând este necesar, schimb de date în baza cadrului legal și a cerințelor necesare pentru a asigura confidențialitatea statistică;
- orientat să beneficieze de oportunitățile oferite de transformarea digitală și valorificarea noilor surse de date pentru a produce statistici relevante;
- furnizor de date statistice oficiale într-o manieră interactivă, ușor de înțeles, pentru a îmbunătăți cultura statistică a cetățenilor și a instituțiilor.

5. Obiective strategice și specifice

Viziunea noastră se bazează pe cinci piloni exprimați prin obiective strategice.

Obiectivul Strategic 1: Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice

Cele mai adecvate instrumente de diseminare și comunicare vor fi implementate de SSN, pentru a satisface nevoile divergente și aflate în continuă schimbare ale utilizatorilor, la nivel național și local, și care sunt suficient de flexibile pentru a se adapta la tehnologiile emergente și a oferi îndrumare într-o lume a revoluției datelor. Încrederea utilizatorilor în statisticile oficiale, numărul de utilizatori și vizualizări pe paginile oficiale ale INS (website, rețele de socializare) va crește ca dovadă a atingerii obiectivelor.

Acest obiectiv strategic va fi atins prin următoarele obiective specifice

Obiectiv Specific 1.1: Îmbunătățirea și diversificarea comunicării statistice

INS va continua să își îmbunătățească toate canalele de comunicare pentru a promova mai bine statisticile românești și a multiplica impactul comunicării. De asemenea, se va dezvolta capacitatea de comunicare a INS prin îmbunătățirea și modernizarea structurii, conținutului și formatului comunicatelor de presă prin folosirea tehnologiei web pentru a facilita accesul și înțelegerea datelor și informațiilor statistice și de a obține un număr mai mare de măsuri de comunicare implementate, pentru a promova datele și informațiile statistice online și pentru a avea o implicare mai mare în rețelele sociale specializate care expun interacțiunea/punctele de vedere ale SSN cu publicul larg și

specializat. În același timp, se vor dezvolta noi instrumente pentru combaterea fake news-urilor apărute în spațiul public.

Obiectiv Specific 1.2: Îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și accesul utilizatorilor la date statistice și metadate

INS își va îmbunătăți instrumentele utilizate pentru diseminarea statisticilor oficiale, adresându-se în mod proactiv utilizatorilor pentru a asigura diseminarea și comunicarea eficientă a statisticilor printre diferitele grupuri interesate și care conduc la o mai mare acoperire statistică, la creșterea numărului de utilizatori, și implicit, la creșterea încrederii acestora în statisticile oficiale. INS își propune să crească numărul de date/metadate prin dezvoltarea de instrumente moderne și variate pentru diseminarea direcționată către diferite grupuri de utilizatori cu nevoi de date specifice.

Pentru a satisface într-o măsură cât mai mare nevoile și dorințele utilizatorilor de date statistice oficiale, INS își propune să realizeze o bibliotecă digitală care să cuprindă publicațiile statistice, la standarde UE.

Prin aplicarea acestora se are în vedere un grad mai bun de implementare a noilor metode de diseminare a statisticilor oficiale.

Obiectiv Specific 1.3: Promovarea culturii statistice

INS va spori eforturile de sensibilizare și informare a publicului larg privind ABC-ul statisticilor, inclusiv cu o abordare direcționată spre i) mass media, ii) elevi, studenți, iii) factori de decizie din politică și experți din administrație/sectorul public. Vor fi elaborate și diseminate noi materiale informative și vor fi organizate sesiuni de comunicare/informare privind statisticile pentru a promova cultura statistică, iar rezultatul așteptat va contribui la folosirea informațiilor statistice de către utilizatori într-un mod care să conducă la fundamentarea eficientă a deciziilor proprii.

Obiectiv Strategic 2: Consolidarea Sistemului Statistic Național

SSN are în vedere o mai bună organizare și eficientizare a producției statistice pe domenii statistice în cadrul INS și, de asemenea, în cadrul altor producători de statistici oficiale. Producția statistică va fi mai bine consolidată, ca urmare a acestor procese.

Obiectiv Specific 2.1: Consolidarea producției statistice realizată de INS

INS va optimiza producția statistică pe domenii statistice, luând în considerare cele mai bune practici/standarde europene și internaționale, precum și evaluarea producției statistice.

Eforturile vor fi orientate către punerea la dispoziția utilizatorilor a informației statistice la termenele asumate în programele statistice naționale anuale precum și către extinderea sferei de diseminare a informațiilor operative prin elaborarea de noi comunicate de presă.

Obiectiv Specific 2.2: Consolidarea producției statistice realizată de alți producători de statistici oficiale

Ceilalți producători de statistici oficiale vor avea în vedere o mai bună organizare și optimizare a producției statistice, ținând cont de cerințele naționale, europene și internaționale, precum și de situația resurselor disponibile. Accentul se va pune pe diseminarea statisticilor oficiale la termenele stabilite în programele statistice naționale anuale.

Obiectiv Strategic 3: *Modernizarea produselor și serviciilor statistice*

Se are în vedere păstrarea și creșterea constantă a încrederii utilizatorilor în statisticile oficiale. Pentru a asigura acest rezultat pe termen lung, vor fi implementate instrumente moderne și eficiente menite să îmbunătățească producția statistică, colectarea datelor statistice, standardizarea GSBPM până la nivelul 4 de maturitate și dezvoltarea de registre și baze de date statistice.

Acest obiectiv strategic va fi atins prin următoarele obiective specifice:

Obiectiv Specific 3.1: Inovarea procesului de producție statistică

INS își propune să identifice surse de date complementare/auxiliare care pot fi accesate și utilizate/implementate în procesele statistice, și să introducă metode și modele avansate care ar oferi valoare adăugată producției de statistici oficiale. În completarea acestui aspect, vor fi efectuate acțiuni adecvate pentru a dezvolta metode și tehnologii potrivite de folosire/integrare a acestor noi surse de date în producerea de statistici naționale într-un mod fiabil, care ar putea conduce și la reducerea sarcinii de răspuns.

Obiectiv Specific 3.2: Îmbunătățirea metodelor de obținere a produselor și serviciilor statistice (inclusiv prin surse administrative)

Vor fi implementate instrumente electronice de colectare a datelor adaptate la sursele de date și informații disponibile la nivelul respondenților pentru a îmbunătăți procesul de producție statistică. De asemenea, se vor defini fluxuri de lucru și algoritmi de calcul adecvați pentru a construi indicatori statistici folosind surse de date administrative. Mai mult, se va îmbunătăți Registrul Statistic al Exploatațiilor Agricole (REXA), Registrul Statistic al Întreprinderilor (REGIS) și Registrul Statistic Intrastat. Se va intensifica folosirea metodelor electronice (de exemplu, CAWI și CAPI) de obținere a datelor statistice în cercetările statistice în gospodăriile eligibile. De asemenea, pentru a crește volumul de informații geocodate, se va actualiza Baza de Date cu Informații Geospațiale (GeoDAB). Rezultatele imediate ale implementării măsurilor vor fi vizibile pe perioada recensămintelor (RPL și RGA) și a anchetelor structurale în agricultură pe perioada dintre recensăminte care vor folosi integral un proces de colectare electronică a datelor.

Obiectiv Specific 3.3: Îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și standardizarea proceselor statistice

Unul din scopurile SSN este să unească o gamă largă de bune practici care să conducă către un management de calitate al producției statistice și care să ofere dovezi pentru calitatea statisticilor oficiale produse în cadrul SSN. Acest lucru va fi reflectat printr-un număr crescut de cercetări statistice pentru care se realizează rapoarte de calitate și de ponderea utilizatorilor mulțumiți de calitatea datelor și serviciilor oferite de INS. Pentru perioada planificată de strategie, SSN are în vedere armonizarea cercetărilor statistice prin implementarea recomandărilor/metodologiei și instrumentelor de bune practici oferite de Sistemul Statistic European și alte ghiduri naționale și internaționale privind calitatea și confidențialitatea datelor statistice și noile metode/metodologii stabilite prin reglementările europene pentru producerea de statistici comparabile și de calitate. Mai mult, standardizarea proceselor statistice (GSBPM) va fi atinsă în toate domeniile statistice până la nivelul 4 de maturitate în ceea ce privește activitatea, metodele, informațiile și aplicațiile.

Obiectiv Strategic 4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT

Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT va sprijini producția statistică și reprezintă calea pe care SSN intenționează să o urmeze pentru a implementa obiectivele modernizării și inovării tehnologice, respectiv pe baza unei infrastructuri flexibile, pentru a facilita eficiența proceselor pe care le deservesc, prin virtutea faptului că TIC este factorul cheie în atingerea țințelor stabilite prin această Strategie.

Acest obiectiv strategic va fi atins prin următoarele obiective specifice:

Obiectiv Specific 4.1 Adoptarea unor limbaje de programare moderne și standardizarea proceselor IT

INS își propune actualizarea aplicațiilor IT și dezvoltă module de standardizare pentru reutilizarea lor pentru chestionare și lucrări similare. Mai mult, pentru perioada următoare se propun măsuri de sprijin pentru tehnologia informației pentru procesarea și accesarea datelor și integrarea lor într-un cadru generalizat de aplicații, care să permită standardizarea atât a tehnologiilor utilizate cât și a metodelor de proiectare în toate procesele pentru a susține producerea de date statistice conform standardelor GSBPM. Totodată, îmbunătățirea și reînnoirea aptitudinilor personalului în mediul digital pentru a oferi răspunsuri efective la apariția noilor tehnologii emergente reprezintă o prioritate pentru INS.

Obiectiv Specific 4.2 Migrarea aplicațiilor existente în cloud

INS își propune să implementeze cele mai noi tehnologii informaționale, cum ar fi tehnologia cloud pentru a asigura siguranța și securitatea datelor prin implementarea unei soluții de recuperare în caz de dezastru într-o locație diferită și pentru a crea o bibliotecă digitală cu cărți vechi rare existente în arhiva INS.

Obiectiv Strategic 5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative

Rezultatele pe termen lung ale acestui obiectiv strategic vizează îmbunătățirea guvernanței publice a INS și SSN. Pentru a implementa toate politicile propuse în acest document strategic, SSN trebuie să implementeze instrumente de bună practică, cum ar fi managementul modern al resurselor umane, bugetarea bazată pe performanță/dovezi, managementul proiectelor/produselor statistice, etc. Pe termen lung, INS urmărește o mai bună integrare a proceselor și adaptarea structurii organizaționale pentru a răspunde provocărilor din mediul extern.

Îndeplinirea obiectivului strategic va fi realizată prin următoarele obiective specifice:

Obiectiv Specific 5.1 Dezvoltarea capacității administrative a INS pentru a sprijini modernizarea produselor și serviciilor statistice

Prin implementarea măsurilor moderne de gestionare a resurselor umane, și anume recrutarea și selecția, motivarea nefinanciară, gestionarea forței de muncă, dezvoltarea unei culturi organizaționale, dezvoltarea continuă a competențelor (capacității) și a cunoștințelor (formării) personalului, etc., INS își propune o rată ridicată de ocupare a posturilor vacante cu personal calificat corespunzător.

Planul de investiții de capital va fi realizat în mod corespunzător cu resursele bugetare alocate ca rezultat al eficientizării managementului financiar și al gestionării achizițiilor publice, al dezvoltării

capacității de analiză, audit, control și gestionare a riscurilor, precum și al securității și al utilizării fondurilor externe și extrabugetare pentru dezvoltarea capacității administrative și instituționale.

Obiectiv specific 5.2 Optimizarea managementului performanței

Satisfacția colaboratorilor, partenerilor și utilizatorilor de date statistice (beneficiarii produselor generate de INS), precum și a personalului va crește și va fi îmbunătățită prin implementarea unui sistem electronic de gestionare a documentelor, implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv microdate) și a documentelor în INS, implementarea condițiilor de telemuncă și consolidarea structurii și funcționării coordonate a Sistemului Statistic Național.

6. Instituții responsabile și mecanisme de implementare

Principalele instituții care participă la implementarea Strategiei ca entități responsabile sunt INS, ca și coordonator al Sistemului Statistic Național, ministerele și alte autorități ale administrației publice centrale menționate ca „alți producători de statistici oficiale”, precum și cei care contribuie la realizarea programelor statistice naționale anuale, în baza protocoalelor și convențiilor încheiate cu INS.

Implementarea Strategiei se concretizează prin programele statistice multianuale și programele statistice naționale anuale care vor include implementarea acțiunilor și a elementelor cheie care contribuie la definirea sarcinilor, activităților, rezultatelor, măsurilor, interoperabilității între instituțiile implicate. Operaționalizarea Strategiei constă într-un set de măsuri majore ca mijloace planificate pentru o perioadă multianuală în vederea atingerii obiectivelor specifice și ale obiectivelor strategice.

Tabelul 1 - Mecanismul de implementare a SDSSN

Obiectiv strategic	1. Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice		
	1.1 Îmbunătățirea și diversificarea comunicării statistice	1.2 Îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și a accesului utilizatorilor la date statistice și metadate	1.3 Promovarea culturii statistice
Obiective specifice			
Măsuri	M 1.1.1 Implementarea de noi noi instrumente de comunicare pentru extinderea în mediul online M 1.1.2 Identificarea, monitorizarea și analizarea fake news-uri derivate din utilizarea sau înțelegerea greșită a indicatorilor statistici	M 1.2.1 Îmbunătățirea disponibilității și accesibilității produselor și serviciilor statistice M 1.2.2 Îmbogățirea în conținut a bazelor de date: TEMPO, baza de metadate și eDEMOS M 1.2.3 Realizarea unei biblioteci digitale cu publicațiile INS la standarde europene	M 1.3.1 Diseminarea de materiale informative în scopul consolidării relațiilor cu mass-media M 1.3.2 Organizarea de sesiuni de comunicare, întâlniri tematice pentru a cunoaște și înțelege statisticile oficiale – pe diversele grupuri de părți interesate (sectorul public, politic, de afaceri, public larg etc.).

Obiectiv strategic
2: Consolidarea Sistemului Statistic Național
Obiective specifice
2.1 Consolidarea producției statistice realizată de INS
2.2 Consolidarea producției statistice realizată de alți producători de statistici oficiale
Măsuri
M 2.1.1 Organizarea și eficientizarea producției statistice pe domenii statistice

M 2.1.2 Organizarea și eficientizarea producției statistice

Obiectivul strategic
3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice
Obiective specifice
3.1 Inovarea procesului de producție statistică

3.2 Îmbunătățirea metodelor de obținere a produselor și serviciilor statistice (inclusiv prin surse administrative)

3.3 Îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și standardizarea proceselor statistice

Măsuri
M 3.1.1 Identificarea surselor de date complementare/ auxiliare, care pot fi accesate și utilizate/implementate în procesul de producție statistică, pe baza modelelor statistice avansate

M 3.1.2 Introducerea de metode și modele statistice avansate

M 3.2.1 Implementarea metodelor moderne de colectare a datelor (CAPI/CAWI) în cercetările statistice în gospodării, eligibile

M 3.2.2 Definirea unor fluxuri de lucru și algoritmi de calcul în vederea construirii de indicatori statistici, utilizând surse administrative de date

M 3.2.3 Intensificarea utilizării metodelor electronice de obținere a datelor statistice în cercetările statistice în întreprinderi

M 3.2.4 Actualizarea bazei de date cu informații geospațiale – GeoDAB (Geo Database of Buildings) pentru a crește volumul informațiilor geocodate

M 3.2.5 Modernizarea statisticilor agricole

M 3.2.6 Actualizarea setului de indicatori naționali în vederea implementării SNDDR 2030 în conformitate cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și cu indicatorii europeni.

M 3.3.1 Îmbunătățirea și creșterea vizibilității calității produselor statistice

M 3.3.2 Standardizarea proceselor de colectare, prelucrare și diseminare a datelor statistice

M 3.3.3 Implementarea de noi metode / metodologii reglementate de reglementările europene pentru producerea de statistici comparabile și de calitate

Obiectiv Strategic		4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT	
Obiectiv specific	Măsuri	4.1 Adoptarea unor limbaje de programare moderne și standardizarea proceselor IT	4.2 Migrarea aplicațiilor existente în cloud
		M 4.1.1 Modernizarea aplicațiilor IT M 4.1.2 Crearea de module standardizate în vederea reutilizării acestora pentru chestionare și lucrări similare M 4.1.3 Îmbunătățirea și reînnoirea abilităților în mediul digital pentru a oferi răspunsuri eficiente la apariția noilor tehnologii	M 4.2.1 Inventarierea bazelor de date și a elementelor necesare construirii depozitului de date și utilizării tehnologiei cloud*) M 4.2.2 Implementarea unei soluții Disaster Recovery într-o locație diferită M 4.2.3 Crearea unei biblioteci digitale cu cărți vechi rare, existente în arhiva INS

*) Utilizarea tehnologiei cloud depinde de operaționalizarea acestui tip de tehnologie la nivel guvernamental

Obiectiv strategic		5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative	
Obiective specifice	Măsuri	5.1 Dezvoltarea capacității administrative a INS pentru a sprijini modernizarea produselor și serviciilor statistice	5.2 Optimizarea managementului performanței
		M 5.1.1 Îmbunătățirea managementului resurselor umane și adaptarea la nevoile instituției M 5.1.2 Măsuri de creștere a investițiilor	M 5.2.1 Implementarea unui sistem electronic de management al circuitului intern al documentelor M 5.2.2 Implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv microdatelor) și a documentelor din cadrul INS M 5.2.3 Implementarea condițiilor de telemuncă M5.2.4 Consolidarea structurii și funcționării coordonate a Sistemului Statistic Național

Prin mecanismul de implementare este expusă logica de planificare a SDSSN și este asigurat procesul de schimbare la nivelul SSN.

7. Rezultate așteptate și indicatori

Toate activitățile avute în vedere pentru punerea în aplicare a obiectivelor enunțate în SDSSN vor produce rezultate tangibile și măsurabile care pot fi revizuite periodic în cursul implementării și vor fi întreprinse acțiuni corective, după caz. Măsurarea rezultatelor și indicatorii reprezintă evidențe ale progreselor obținute, care acoperă toate aspectele importante ale SSN, respectiv:

Utilizatorii sunt mai mulțumiți

- rezultate îmbunătățite în sondajele privind satisfacția utilizatorilor

- rezultate îmbunătățite în analize independente ale rezultatelor și calității datelor
- creșteri ale accesării și descărcărilor de pe site-ul INS
- creșterea frecvenței cu care specialiștii în domeniu se întâlnesc cu utilizatorii pentru a discuta despre rezultatele și prioritățile datelor

Furnizorii de date sunt mai motivați

- rate de răspuns mai mari sau cel puțin nu în scădere
- mai puține refuzuri în a răspunde la chestionarele statistice
- mai puține plângeri cu privire la solicitările primite de INS
- mai puține comentarii negative în mass-media
- creșterea gradului de raportare electronică

Guvernul și alți parteneri oferă mai mult sprijin

- bugetul de funcționare primit de la Guvern rămâne același sau crește față de bugetele altor agenții guvernamentale
- fondurile primite pentru dezvoltări speciale rămân la un nivel ridicat
- unitățile cu profil statistic ale partenerilor sectoriali ai INS să devină operaționale
- sprijinul primit de la organizațiile partenere europene/internaționale rămâne același sau crește

Personalul este mai motivat și mai calificat

- sondaje privind satisfacția angajaților unde rezultatele indică satisfacția acestora
- rate de retenție îmbunătățite în rândul personalului mai tânăr, mai mobil
- reducerea numărului de locuri de muncă vacante
- creșterea competențelor profesionale în urma creșterii numărului programelor de formare profesională

Sistemul statistic național este mai bine coordonat

- INS își întărește rolul de coordonator al SSN
- Consiliul Statistic Național devine mai operațional
- creșterea frecvenței și regularității întâlnirilor între INS și alți producători de statistici oficiale
- acorduri de parteneriat îmbunătățite și adaptate nevoilor prezente

Punerea în aplicare a măsurilor SDSSN va determina rezultate imediate care sunt supuse unei monitorizări anuale. Finalizarea măsurilor determină realizarea obiectivelor specifice, ceea ce conduce la implementarea obiectivelor strategice. Cuantumul realizărilor în cadrul unui obiectiv specific se va încheia pe termen mediu și lung, respectiv rezultatele la nivelul obiectivelor specifice și impactul la nivelul obiectivelor strategice. Transformarea statisticilor va fi obținută în baza unui cadru logic de implementare (teoria schimbării), prezentată în continuare.

Tabelul 2 - Cadrul logic al SDSSN: obiective strategice, specifice și măsuri

Măsura	Indicator de realizare imediată	Obiectiv specific Indicatori de rezultate (O)	Obiectiv strategic Indicatori de impact (I)
M 1.1.1 Implementarea de noi instrumente de comunicare pentru extinderea în mediul online	1.1.1 Numărul de mijloace de comunicare nou implementate utilizate pentru promovarea datelor statistice și a informațiilor în mediul online	1.1 Îmbunătățirea și diversificarea comunicării statistice <i>O.1.1 Ponderea fake news-urilor asupra cărora s-a intervenit cu succes din punct de vedere comunicațional din totalul fake news-urilor de ordin statistic din spațiul public</i>	I: Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice I.1. Încrederea utilizatorilor în statisticile INS
M 1.1.2 Identificarea, monitorizarea și analiza fake news-urilor derivate din utilizarea sau înțelegerea greșită a indicatorilor statistici	1.1.2 Numărul fake news-urilor asupra cărora s-a intervenit cu succes din punct de vedere comunicațional din totalul fake news-urilor de ordin statistic din spațiul public		
M 1.2.1 Îmbunătățirea disponibilității și accesibilității produselor și serviciilor statistice	1.2.1 Numărul de noi metode utilizate pentru diseminarea statisticilor oficiale	1.2 Îmbunătățirea diseminării informațiilor statistice și a accesului utilizatorilor la date statistice și metadata <i>O.1.2 Gradul de implementare a noilor metode utilizate în diseminarea statisticilor oficiale</i>	
M 1.2.2 Îmbogățirea în conținut a bazelor de date: TEMPO, baza de metadata și e-DEMOS	1.2.2 Procentul de date/metadata procesate		
M 1.2.3 Realizarea unei biblioteci digitale cu publicațiile INS la standarde europene	1.2.3 Biblioteca digitală realizată și publicată pe site		
M 1.3.1 Diseminarea de materiale informative în scopul consolidării relațiilor cu mass-media	1.3.1 Numărul de materiale informative nou elaborate și diseminate în anul curent comparativ cu anul precedent	1.3 Promovarea culturii statistice <i>O.1.3 Procentul de utilizatori satisfăcuți de diseminarea statisticilor oficiale</i>	
M 1.3.2 Organizarea de sesiuni de comunicare, întâlniri tematice pentru a cunoaște și înțelege statisticilor oficiale – pe diversele grupuri de părți interesate (sectorul public, politic, de afaceri, public larg etc.).	1.3.2 Numărul de sesiuni de comunicare / informare organizate pe subiecte statistice		

<i>Măsura</i>	<i>Indicator de realizare imediată</i>	Obiectiv specific <i>Indicatori de rezultate (O)</i>	Obiectiv strategic <i>Indicatori de impact (I)</i>
M 2.1.1 Organizarea și eficientizarea producției statistice pe domenii statistice	2.1.1.a Număr lucrări statistice pentru care termenul a fost respectat, conform fișelor PSNA 2.1.1.b Număr lucrări statistice finalizate și pentru care informația se diseminează inclusiv prin comunicate de presă	2.1 Consolidarea producției statistice realizată de INS O2.1 Gradul de consolidare a producției statistice de INS	2: Consolidarea Sistemului Statistic Național I2: Gradul de consolidare a producției statistice realizate de către SSN
M 2.2.1 Organizarea și eficientizarea producției statistice	2.1.2 Numărul de lucrări statistice pentru care termenul a fost respectat, conform fișelor PSNA	2.2 Consolidarea producției statistice realizată de alți producători de statistici oficiale O2.2 Gradul de consolidare a producției statistice realizată de alți producători de statistici oficiale	
<i>Măsura</i>	<i>Indicator de realizare imediată</i>	Obiectiv specific <i>Indicatori de rezultate (O)</i>	Obiectiv strategic <i>Indicatori de impact (I)</i>
M 3.1.1 Identificarea surselor de date complementare/auxiliare, care pot fi accesate și utilizate / implementate în procesul de producție statistică pe baza modelelor statistice avansate	3.1.1 Gradul (procentul) de implementare/adoptare a surselor de date complementare/auxiliare în cadrul a două procese statistice	3.1. Inovarea procesului de producție statistică O.3 Grad (procent) de implementare a metodelor și modelelor statistice avansate	
M 3.1.2 Introducerea de metode și modele statistice avansate	3.1.2 Gradul (procentul) implementării/adoptării metodelor și modelelor statistice avansate în cadrul a două procese statistice		

M 3.2.1 Implementarea metodelor moderne de colectare a datelor (CAPI / CAWI) în cercetările statistice în gospodării, eligibile M 3.2.2 Definirea unor fluxuri de lucru și algoritmi de calcul în vederea construirii de indicatori statistici utilizând surse administrative de date M 3.2.3 Intensificarea utilizării metodelor electronice de obținere a datelor statistice în cercetările statistice în întreprinderi M 3.2.4 Actualizarea bazei de date cu informații geospațiale – GeoDAB (Geo Database of Buildings) pentru a crește volumul informațiilor geocodate M 3.2.5 Modernizarea statisticilor agricole M 3.2.6 Actualizarea setului de indicatori naționali în vederea implementării SNDDR 2030 în conformitate cu Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă și cu indicatorii europeni.	3.2.1 Gradul de implementare pe un domeniu specific 3.2.2 Numărul de surse administrative utilizate 3.2.3 Numărul de cercetări statistice pentru care colectarea se face electronic 3.2.4 Rata de actualizare a informațiilor aferente clădirilor introduse în baza de date 3.2.5 Procentul de unități de raportare pentru care colectarea datelor se face prin metode moderne de colectare a datelor (CAPI) pentru RGA2020/ ASA 2023 3.2.6 Proporția de indicatori naționali de dezvoltare durabilă cu grad de disponibilitate I și II.	3.2 Îmbunătățirea metodelor de obținere a produselor și serviciilor statistice (inclusiv prin surse administrative) O3.2.a Gradul de utilizare a surselor administrative O.3.2.b Ponderea cercetărilor statistice pentru care colectarea se face electronic în proporție de cel puțin 50%	3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice I.3.a Gradul de modernizare a produselor și serviciilor statistice I.3.b Nivelul de maturitate al implementării GSBPM
--	--	--	---

M 3.3.1 Îmbunătățirea și creșterea vizibilității calității produselor statistice M 3.3.2 Standardizarea proceselor de colectare, prelucrare și diseminare a datelor statistice M 3.3.3 Implementarea de noi metode / metodologii reglementate de reglementările europene pentru producerea de statistici comparabile și de calitate	3.3.1 Procentul de cercetări statistice pentru care se realizează rapoarte de calitate 3.3.2 Nivelul de maturitate GSBPM corespunzător dimensiunilor activități/metode/informații/aplicații 3.3.3 Ponderea cercetărilor statistice armonizate, în total cercetări statistice care au regulamente europene	3.3 Îmbunătățirea calității statisticilor oficiale și standardizarea proceselor statistice O.3.3 Nivelul de maturitate GSBPM corespunzător dimensiunilor activități/metode/informații/aplicații	
<i>Măsura</i>	<i>Indicator de realizare imediată</i>	Obiectiv specific Indicatori de rezultate (O)	Obiectiv strategic Indicatori de impact (I)
M 4.1.1 Modernizarea aplicațiilor IT M 4.1.2 Crearea de module standardizate în vederea reutilizării acestora pentru chestionare și lucrări similare M 4.1.3 Îmbunătățirea și reînnoirea abilităților în mediul digital pentru a oferi răspunsuri eficiente la apariția noilor tehnologii	4.1.1 Ponderea aplicațiilor actualizate în numărul total de aplicații IT inventariate 4.1.2 Numărul de module standardizate create 4.1.3 Gradul de participare a personalului în programele de formare în mediul digital	4.1 Adoptarea unor limbaje de programare moderne și standardizarea proceselor IT O4.1 Ponderea aplicațiilor actualizate în numărul total de aplicații IT inventariate	4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT
M 4.2.1 Inventarierea bazelor de date și a elementelor necesare construirii depozitului de date și utilizării tehnologiei cloud *) M 4.2.2 Implementarea unei soluții Disaster Recovery într-o locație diferită	4.2.1 Numărul bazelor de date inventariate 4.2.2 Centrul de date clonat într-o altă locație	4.2 Migrarea aplicațiilor existente în cloud O.4.2 Gradul centrului de date clonate într-o locație diferită	I.4 Gradul de dezvoltare a sistemelor și serviciilor IT

M 4.2.3 Crearea unei biblioteci digitale cu cărți vechi rare, existente în arhiva INS	4.2.3 Bibliotecă digitală creată și publicată pe site-ul INS		
---	--	--	--

<i>Măsură</i>	<i>Indicator de realizare imediată</i>	<i>Obiectiv specific</i> <i>Indicatori de rezultate (O)</i>	<i>Obiectiv strategic</i> <i>Indicatori de impact (I)</i>
M 5.1.1 Îmbunătățirea managementului resurselor umane și adaptarea la nevoile instituției	5.1.1.a Ocuparea posturilor vacante cu personal adecvat	5.1 Dezvoltarea capacității administrative a INS pentru a sprijini modernizarea produselor și serviciilor statistice	5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative
M 5.1.2 Măsurile de creștere a investițiilor	5.1.1.b Număr personal care a beneficiat de programe de formare profesională	O5.1 Gradul de participare a personalului la programele de formare profesională	
M 5.1.2 Procentul de realizare a investițiilor pentru care au fost alocate resurse bugetare	5.1.2 Procentul de realizare a investițiilor pentru care au fost alocate resurse bugetare		
M 5.2.1 Implementarea unui sistem electronic de management al circuitului intern al documentelor	5.2.1 Sistem electronic de management al circuitului intern al documentelor implementat	5.2 Optimizarea managementului performanței	I.5 Gradul de realizare a PSNM
M 5.2.2 Implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv a microdatelor) și a documentelor din cadrul INS	5.2.2 Sistem electronic de arhivare implementat	O5.2.a Gradul de implementare al sistemului electronic de management al documentelor	
M 5.2.3 Implementarea condițiilor de telemuncă	5.2.3 Condiții de telemuncă implementate	O5.2.b Gradul de implementare a condițiilor de telemuncă	
M 5.2.4 Consolidarea structurii și funcționării coordonate a Sistemului Statistic Național	5.2.4 Legea statisticii actualizată și aprobată		

*) Utilizarea tehnologiei cloud depinde de operaționalizarea acestui tip de tehnologie la nivel guvernamental

Indicatorii cheie de performanță ai SDSSN 2021-2027 sunt dezvoltati pe baza obiectivelor specifice stabilite, cu o bază și obiective în conformitate cu referințele existente și cu posibilitățile de realizare. Măsurarea realizării obiectivelor specifice se va face prin intermediul indicatorilor de rezultat care le sunt alocati și corelati pentru a corespunde indicatorilor de impact la nivelul obiectivelor strategice.

Tabel 3 - Indicatori cheie de performanță

Indicatori de performanță (*)	Referința 2020	Ținta 2027
Indicator de impact		
Încrederea utilizatorilor în statisticile INS	87%	95%
Gradul de consolidare a producției statistice realizată de către SSN	94,5%	99,5%
Gradul de modernizare a produselor și serviciilor statistice	43,5%	89,3%
Nivelul de maturitate al implementării GSBPM	1	3
Gradul de dezvoltare a sistemelor și serviciilor IT	0%	97%
Gradul de realizare a PSNM	89%	93%
Indicatori de rezultat		
Ponderea fake news-urilor asupra cărora s-a intervenit cu succes din punct de vedere comunicațional din totalul fake news-urilor de ordin statistic din spațiul public	25%	100%
Gradul de implementare a noilor metode utilizate în diseminarea statisticilor oficiale	50%	90%
Procentul de utilizatori satisfăcuți de diseminarea statisticilor oficiale	85%	95%
Gradul de consolidare a producției statistice realizată de către INS	94%	99%
Gradul de consolidare a producției statistice realizată de către alți producători de statistici oficiale	95%	100%
Gradul (procentul) de implementare a metodelor și modelelor statistice avansate	0%	55,5%
Gradul de utilizare a surselor administrative	64%	85%
Ponderea cercetărilor statistice pentru care colectarea se face electronic în proporție de cel puțin 50%	52%	79%
Nivelul de maturitate GSBPM corespunzător dimensiunilor activități/metode/informații/aplicații	1	4
Ponderea aplicațiilor actualizate în numărul total de aplicații IT inventariate	0%	100%
Gradul de participare a personalului la programele de formare profesională	12%	90%
Gradul de realizare a centrului de date clonate într-o altă locație	0%	100%
Gradul de implementare a condițiilor de telemuncă	0%	100%

Gradul de implementare al sistemului electronic de management al documentelor	0%	100%
---	----	------

8. Riscuri și acțiuni corective

Implementarea SDSSN 2021-2027 este o sarcină complexă pentru întregul SSN și în special pentru INS. SSN trece printr-o transformare semnificativă. Aceasta reprezintă o oportunitate de a îmbunătăți infrastructura, capacitatea și capabilitatea. Perioada de planificare anterioară (2015-2020) a evidențiat mai multe aspecte esențiale pentru punerea în aplicare a strategiei, iar acestea sunt lecții învățate din trecut cu privire la: procesul de planificare trebuie să fie bine raționalizat; capacitățile ar trebui să fie puse în aplicare; resursele bugetare trebuie să fie bine planificate și consumate; implicarea părților interesate, de la începutul procesului de planificare, în implementarea strategiei; un sistem solid de monitorizare și evaluare trebuie să sprijine punerea în aplicare a strategiei.

Atenuarea riscurilor în implementarea strategiei este un proces eficient, iar INS va implementa planul de gestionare a riscurilor aferent tuturor măsurilor incluse pentru perioada de programare. Atenuarea va avea în vedere categoriile de bază ale evenimentelor de risc în cadrul unui proces de implementare a strategiei:

- Procesul de planificare: se va acorda o atenție deosebită planificării corespunzătoare al tuturor măsurilor și acțiunilor, resurselor necesare, personalului și instrumentelor, iar acestea vor fi puse în aplicare de la începutul implementării;
- Implicarea părților interesate: sarcinile din strategia de implementare vor fi distribuite fiecărei părți interesate și vor exista planuri de acțiune pentru corelarea și coordonarea procesului de implementare; progresul în implementarea strategiei se va realiza trimestrial;
- Alocări bugetare: resursele financiare necesare pentru toate activitățile sunt asigurate prin intermediul bugetului de stat și din surse externe; suma bugetară pentru fiecare an menționată în strategie va fi confirmată prin legea bugetului de stat și aceasta va fi o garanție a accesului la resursele bugetare necesare (proгноzate);
- Capacitate: rezultatele strategiei vor fi un coagulator al tuturor managerilor și specialiștilor din INS și SSN și vor fi disponibile mijloace și instrumente pentru evitarea riscurilor în procesul de implementare;
- Sistemul de management al riscului: prin utilizarea procedurilor și instrucțiunilor existente la nivelul INS, se va activa un registru de risc și un proces de control pe întreaga perioadă de implementare a strategiei.

9. Monitorizare și evaluare

Strategia 2021-2027 și programele multianuale din aceeași perioadă sunt aliniate - pe baza practicilor statelor membre ale UE definite de politicile generale ale programelor statistice anuale ale Uniunii Europene care preiau și detaliază obiectivele și setul de acțiuni - asigurându-le cadrul necesar pentru monitorizare: repere, termene, responsabilități, furnizarea de resurse și mijloace și evaluarea rezultatelor prin rapoarte anuale. În același timp, unul dintre cele mai importante elemente ale activității statistice, și anume calitatea statisticilor și managementul calității în statistică, va fi asigurată prin măsuri întreprinse de UE pe baza documentelor-cheie și a deciziilor Comisiei

(Eurostat) și prin luarea și punerea în aplicare a unor acțiuni comune de către Sistemul Statistic Național, respectiv INS.

Cadrul de monitorizare și evaluare: prevede monitorizarea și evaluarea indicatorilor de performanță pentru diferitele niveluri de planificare (strategie, PSNM, PSNA). INS va dezvolta un instrument intern (cel puțin prin utilizarea Excel) cu toți indicatorii pe surse și responsabili cu actualizarea anuală a valorilor acestora. Cu ajutorul instrumentului, INS va monitoriza și evalua progresul anual al indicatorilor.

Raportare: Programul de raportare variază, în funcție de indicatorii de performanță. Prin urmare:

- Indicatorii de realizare imediată vor fi măsurați de două ori pe an
- Indicatorii de rezultat vor fi măsurați anual
- Indicatorii de impact vor fi monitorizați anual/la fiecare doi ani.

Evaluare: Pe lângă programele finanțate din fonduri europene, care sunt supuse unor evaluări riguroase ex-ante, interimare și ex-post, INS va consolida evaluarea periodică a întregului portofoliu de programe gestionate, care sunt incluse în strategie și PSNM. Portofoliul va fi armonizat cu programul de evaluare al programelor europene.

Instrumente utilizate pentru evaluarea strategiei:

- Chestionarul TASC pentru evaluarea capacității statistice a INS
- Nomenclatorul cu indicatori de performanță (impact, rezultat și realizare)

10. Implicații financiare și surse de finanțare

Resursele umane ale INS s-au diminuat de la an la an din cauza nivelului foarte scăzut al salariilor comparativ cu pozițiile similare din sectorul public/privat. În consecință, unele posturi vacante nu sunt finanțate din bugetul central. Acest lucru a condus la o supraîncărcare a personalului existent și, de asemenea, a îngreunat desfășurarea anumitor activități.

Este necesară o finanțare semnificativă pentru inovare și digitalizare, care va fi asigurată în mare parte prin fonduri europene nerambursabile.

Pentru perioada 2021-2027, următoarele resurse financiare sunt estimate ca fiind necesare pentru finanțarea implementării strategiei:

Tabelul 4 - Surse de finanțare estimate

Sursa de finanțare	Total lei (2021-2027)
Bugetul de stat	1 787 188 312
FEN (fonduri externe nerambursabile)	57 000 000
Total estimat pentru obiectivele strategiei	1 844 188 312

Repartizarea resurselor pe măsuri specifice propuse pentru finanțare din fonduri externe nerambursabile este prezentată în Tabelul 5.

Luând în considerare întregul efort de operaționalizare a strategiei, incluzând și costurile recurente ale activităților pentru o perioadă de 7 ani, suma totală necesară este majorată la **1 844 188 312 lei**. Bugetul estimat pentru fiecare obiectiv strategic este prezentat în Tabelul 6.

Tabelul 5 - Repartizarea resurselor pe măsuri specifice propuse pentru finanțare din fonduri externe nerambursabile

Măsuri	(mii lei)
M 1.1.1 Implementarea de noi instrumente de comunicare pentru extinderea în mediul online	15 000
M 1.2.3 Realizarea unei biblioteci digitale cu publicațiile INS la standarde UE	5 000
M 4.1.1 Actualizarea aplicațiilor IT	10 000
M 4.1.2 Crearea de module standardizate în vederea reutilizării acestora pentru chestionare și lucrări similare	
M 4.2.1 Inventarierea bazelor de date și a elementelor necesare construirii depozitului de date și utilizării tehnologiei cloud	
M4.2.2 Implementarea unei soluții Disaster Recovery într-o locație diferită	10 000
M 4.1.3 Îmbunătățirea și reînnoirea competențelor în mediul digital pentru a oferi răspunsuri eficiente la apariția noilor tehnologii.	5 000
M4.2.3 Crearea unei biblioteci digitale cu cărți vechi rare, existente în arhiva INS	2 000
M 5.2.1 Implementarea unui sistem electronic de management al circuitului intern al documentelor	5 500
M 5.2.2 Implementarea unui sistem electronic de arhivare a bazelor de date (inclusiv a microdatelor) și a documentelor din cadrul INS	2 500
M 5.2.3 Implementarea condițiilor de telemuncă	2 000
TOTAL	57 000

Tabelul 6 - Buget pe obiective strategice, inclusiv activitățile recurente pe o perioadă de 7 ani

- Lei -

Buget total:	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total 2021-2027
<i>Bugetul de stat anual al INS aprobat prin Legea bugetului de stat 15/2021, plus bugetul suplimentar (a se vedea Tabelul 5).</i>	229.624.833	241.850.113	260.379.678	265.877.834	273.854.170	282.069.795	290.531.889	1.844.188.312
<i>1. Îmbunătățirea promovării culturii statistice și a produselor și serviciilor statistice</i>	4.566.669	9.691.932	10.306.781	10.428.058	10.641.683	10.860.745	11.085.410	67.581.278
<i>2: Consolidarea Sistemului Statistic Național</i>	198.925.508	204.368.159	212.162.339	216.950.391	223.730.588	230.716.849	237.915.357	1.524.769.191
<i>3: Modernizarea produselor și serviciilor statistice</i>	3.648.014	3.804.515	4.187.849	4.211.353	4.319.686	4.431.091	4.545.661	29.148.169
<i>4: Dezvoltarea sistemelor și serviciilor IT</i>	9.682.017	10.539.906	18.759.472	19.021.895	19.454.060	19.897.836	20.353.566	117.708.752
<i>5: Îmbunătățirea cadrului instituțional și a capacității administrative</i>	12.802.625	13.445.601	14.963.237	15.266.137	15.708.153	16.163.274	16.631.895	104.980.922

11. Impactul asupra cadrului legislativ

SDSSN nu va avea ca rezultat transformarea sau modificarea cadrului juridic actual al statisticii oficiale în România. Cu toate acestea, necondiționat de SDSSN, este în curs de elaborare proiectul unei noi legi a statisticii oficiale, urmărind, în principal, trei scopuri:

1. armonizarea cu Regulamentul (CE) nr. 223/2009 privind statisticile europene, cu modificările și completările ulterioare;
2. reflectarea în proiectul de lege a statisticii oficiale a strategiilor naționale de dezvoltare, cu impact asupra statisticilor oficiale;
3. introducerea de noi prevederi legale pentru a acoperi/include noi obiective și sarcini rezultate din evoluția economică și socială a României.

Pentru perioada acoperită de Strategie, INS în colaborare cu APSO elaborează, pentru o perioadă de maxim 4 ani, programe statistice naționale multianuale (PSNM), în scopul planificării activităților SSN, definirii obiectivelor și măsurilor necesare îndeplinirii Strategiei și coordonării eficiente a activității producătorilor de statistici oficiale.

În scopul detalierii și operaționalizării programului statistic național multianual, INS, în cooperare cu APSO, elaborează programul statistic național anual (PSNA). Atât PSNM, cât și PSNA sunt aprobate prin hotărâre a Guvernului.